

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ
ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ
ТАДЖИКИСТАН
МЕЖГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
«РОССИЙСКО-ТАДЖИКСКИЙ (СЛАВЯНСКИЙ) УНИВЕРСИТЕТ»

Факультет иностранных языков

Кафедра теоретического и прикладного языкознания

«УТВЕРЖДАЮ»

«__» _____ 2024 г.
Врио зав. кафедрой
д.ф.н., профессор Давлатмирова М.Б.

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

по учебной дисциплине «Польский язык»
Направление подготовки 45.03.01 – «Филология»
Профиль подготовки «Русская филология»
Форма подготовки – очная
Уровень подготовки – бакалавриат

Душанбе - 2024 г.

**ПАСПОРТ
ФОНДА ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ**
по дисциплине (модулю) Польский язык

УК -4

№	Контролируемые разделы, темы	Формируемые компетенции	Индикаторы достижения компетенции	Оценочные средства	
				Количество тестовых заданий/вопросов к экзамену/зачету (с оценкой)	Другие оценочные средства Вид
1	<p>Тема 1. Alfabet. Liczebniki 0-10. (Алфавит. Им. числ. (0-10)). Zaimki osobowe. Koniugacja – m,-sz. Czasownik: być, mieć. Liczebniki 11-29. (Личные мест. Спряжение с окончанием –m,-sz. Глаголы быть, иметь. Им. числ. (11-29)).</p>	<p>УК-4 Способен осуществлять деловую коммуникацию в устной и письменной формах на государственном языке Российской Федерации и иностранном (-ых) языке (ах)</p>	<p>УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.</p>	<p>1 1 1 (5 заданий) 1</p>	<p>Деловая (ролевая) игра Презентация Комплект разноуровневых задач (заданий) Собеседование</p>
2	<p>Тема 2. Mianownik I.poj. rzeczownikó w i przymiotnikó w ten, ta, to. (Им. падеж ед. числа им.</p>	<p>УК-4</p>	<p>УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-</p>	<p>1 (6 заданий) 1</p>	<p>Комплект разноуровневых задач (заданий) Собеседование</p>

	сущ. и указ. мест. этот, та, то). Przymiotniki. Koniugacja – ę, -isz, -ysz. (Им.прил. Спряжение с окончанием –ę, -isz, -ysz).		ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.		
3	Тема 3. Narzędnik I.poj. liczebniki 20-100. Formy: rok, lat, lata. (Тв. падеж ед. числа им. сущ. Им. числ. (20-100). Формы образования: год/лет).	УК-4	УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.	1 (6 заданий)	Комплек т разноур овневых задач (заданий) Собесед ование
4	Тема 4. Koniugacje: -m, -sz, -ę, -esz; -ę, -isz/-ysz; Zaimki dzierżawcze. Zaimki: mój, twój. (Спряжение с окончанием -m, -sz, -ę, -esz; -ę, -isz/-ysz. Притяж. мест.: мой, твой).	УК-4	УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.	1 1	Письмен ная работа Эссе Собесед ование
5	Тема 5. Biernik I.poj.rzeczow	УК-4	УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения,	1 (10)	Комплек т

	<p>ników i przymiotnikó w. Liczebniki 100-1000. (Вин. падеж ед. числа им. сущ. и им. прил. Им. числ. (100-1000)).</p>		<p>вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.</p>	<p>заданий) 1</p>	<p>разноуровневых задач (заданий) Собеседование</p>
6	<p>Тема 6. Narzędnik l.mn. rzeczownikó w i przymiotnikó w. Przymiotniki odrzeczownikowe. Czasowniki: jeść, pić, woleć. (Тв. падеж мн. числа им. сущ. и им. прил. Именные прил.. Глаголы: есть, пить, предпочитать).</p>	УК-4	<p>УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.</p>	<p>1 (10 заданий) 1</p>	<p>Комплекс разноуровневых задач (заданий) Собеседование Письменная работа Эссе</p>
7	<p>Тема 7. Mianownik i biernik l.mn. rzeczownikó w niemieckoosobowych. (Им. и вин. падеж мн. числа им. сущ. (неличностная)</p>	УК-4	<p>УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные</p>	<p>1 1</p>	<p>Письменная работа Эссе Собеседование</p>

	форма)).		различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.		
8	Тема 8. Dopełniacz l.poj. – negacja. Zaimki osobowe w narzędniku. (Род. падеж ед. числа им. сущ. Личные мест. в тв. падеже). Godziny. Dni tygodnia. Liczebniki porządkowe 1-24.(Час. Дни недели. Порядковые им. числ. (1- 24)). Czas przeszły. Czasowniki: jeść, pójść. Прош. время глагола. Глаголы: есть, пить.	УК-4	УК-4.1 Выбирает на государственном и иностранном (-ых) языках коммуникативно приемлемые стиль делового общения, вербальные и невербальные средства взаимодействия с партнерами. УК-4.2 Использует информационно-коммуникационные технологии при поиске необходимой информации в процессе решения стандартных коммуникативных задач на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.3 Ведет деловую переписку, учитывая особенности стилистики официальных и неофициальных писем, социокультурные различия в формате корреспонденции на государственном и иностранном (-ых) языках. УК-4.4. Умеет коммуникативно и культурно приемлемо вести устные деловые разговоры на государственном и иностранном (-ых) языках.	16 1 1	Тестовы е задания Письмен ная работа Эссе Собесед ование

Примерный перечень оценочных средств

№п/п	Наименование оценочного средства	Характеристика оценочного средства	Представление оценочного средства в ФОС
1.	Деловая/ ролевая игра	Совместная деятельность группы обучающихся и преподавателя под управлением преподавателя с целью решения учебных и профессионально-ориентированных задач путем игрового моделирования реальной проблемной ситуации. Позволяет оценивать умение анализировать и решать типичные профессиональные задачи.	Тема (проблема), концепция, роли и ожидаемый результат по каждой игре
2	Эссе (рефераты, доклады)	Средство контроля усвоения учебного материала темы, раздела или разделов дисциплины, организованное в виде представления самостоятельной работы по теме	Темы эссе, рефератов, докладов. презентаций
3	Собеседование	Средство контроля, организованное как специальная беседа преподавателя с обучающимся на темы, связанные с изучаемой дисциплиной, и рассчитанное на выяснение объема знаний обучающегося по определенному разделу, теме, проблеме и т.п.	Вопросы по темам/разделам дисциплины, представленные в привязке к компетенциям, предусмотренным РПД
4	Комплект разноуровневых задач	Различают задачи и задания: а) репродуктивного уровня, позволяющие оценивать и диагностировать знание фактического материала (базовые понятия, алгоритмы, факты) и умение правильно использовать специальные термины и понятия, узнавание объектов изучения в рамках определенного раздела дисциплины; б) реконструктивного уровня, позволяющие оценивать и диагностировать умения синтезировать, анализировать, обобщать фактический и теоретический материал с формулированием конкретных выводов, установлением причинно-следственных связей; в) творческого уровня, позволяющие оценивать и диагностировать умения, интегрировать знания	Комплект разноуровневых задач и заданий

		различных областей, аргументировать собственную точку зрения	
5	Тестовые задания	Система стандартизированных заданий, позволяющая автоматизировать процедуру измерения уровня знаний и умений обучающегося.	Тестовые задания

Приложение 1.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Деловая (ролевая) игра
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

1. Тема Место польского языка в группе славянских языков.

2. Концепция игры

Определение роли и места польского языка в группе индоевропейских, в частности славянских языков. Обучающиеся играют роль представителей славянских народов, рассказывают о том или ином славянском языке, каждый из которых имеет свои особенности (фонетические, лексические, морфологические). В ходе обсуждения выявляются «общие» и «отличительные» черты каждого славянского языка. Магистрантам предлагается подготовить презентации об 1 славянском языке, в том числе польском, для этого они делятся на группы. Целью деловой игры является умение создать презентацию и представить информацию о языке. Таким образом, магистранты в процессе обсуждения делают выводы о тождестве и различиях славянских языков и определяют место польского языка в группе славянских языков.

3. Роли:

- представители восточнославянской группы языков;
- представители западнославянской группы языков;
- представители южнославянской группы языков.

4. Ожидаемый (е) результат (ы): в процессе игры студенты должны усвоить и обобщить полученные знания по данной теме

Критерии оценки:

- оценка «отлично» выставляется студенту за полноту знаний теоретического контролируемого материала; за способность к публичной коммуникации (демонстрация навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы);
- оценка «хорошо» выставляется студенту, за способность к публичной коммуникации (демонстрация навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы), при этом допуская незначительные погрешности;
- оценка «удовлетворительно» выставляется студенту за слабые знания теоретического контролируемого материала; за недостаточную подготовленность;
- оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту за отсутствие знаний теоретического контролируемого материала; за не способность к публичной коммуникации (отсутствие навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы);
- оценка «зачтено» - если студент демонстрирует знание материала по разделу, основанные на знакомстве с обязательной литературой и современными публикациями; дает логичные, аргументированные ответы на поставленные вопросы;
- оценка не зачтено - отсутствие знаний по изучаемому разделу; низкая активность.

Составитель _____ Н.И.Каримова
(подпись)

«_» _____ 2021г.

Приложение 2.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Комплект разноуровневых задач
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

Тема. Формы глаголов być и mieć в настоящем времени.
Модели простых предложений. Конструкции с глаголом mieć.

1. Напишите формы глаголов być (быть) и mieć (иметь) в настоящем времени:

Oni	One
Мужчины, мужчины и женщины	Женщины, дети, животные, вещи, предметы

2. Допишите предложения по образцу:

Czy to jest pani Zosia? Tak, to jest pani Zosia

Czy to jest pani Ewa? Nie, to nie jest pani Ewa. To jest Andzej.

Czy to jest pani Agnieszka? Tak, _____

Czy to jest pan Michał? Nie, _____

3. Ответьте на вопросы в утвердительной или отрицательной форме:

1. Czy to jest kobieta? _____
2. Czy to jest książka? _____
3. Czy to jest pani Ania? _____
4. Czy to jest dziecko? _____
5. Czy to jest lampa? _____
6. Czy to jest komputer? _____
7. Czy to jest ptak? _____

4. Вставьте правильную форму местоимения во множественном числе:

1. (Agnieszka i Jacek) _____ są z Polski.
2. (Tatiana i Olga) _____ są z Białorusi.
3. (Michał i Piotrek) _____ mają komputer.
4. (Jerzy i Helena) _____ mają się dobrze.
5. (pani Ela i pan Jakub) _____ mają dziecko.
6. (pan Edward i pan Maciej) _____ dobrze grają na gitarze.

5. Вставьте правильную форму глагола:

1. My _____ stare auto.
2. Ja _____ na imię Agnieszka.
3. Co pan _____?
4. Oni _____ problem.
5. Czy ona _____ na imię Urszula?
6. Czy wy _____ nowy dom w Duszanbe?
7. Co pani _____ w torebce?
8. Jak _____ na imię twoja siostra?
9. Jak ty się _____?

Критерии оценки:

- оценка «отлично» выставляется студенту, если он выполняет все задания правильно, демонстрируя отличное умение изменять глаголы *иметь и быть* по лицам в польском языке;
- оценка «хорошо» выставляется студенту, если он выполняет все задания правильно, демонстрируя хорошее умение изменять глаголы *иметь и быть* по лицам в польском языке, допуская погрешности;
- оценка «удовлетворительно» выставляется студенту, если он выполняет не все задания правильно, демонстрируя недостаточное умение изменять глаголы *иметь и быть* по лицам в польском языке, допуская серьезные грамматические ошибки;
- оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту, если он не выполнил правильно задания.

Составитель _____ Н.И.Каримова
(подпись)

«___» _____ 20__ г.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Комплект разноуровневых задач (заданий)
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

Задание 1. Распределите имена существительные по родам:

książka, zeszyt, długopis, tablica, krzesło, stół, ołówek, gumka, okno, klucz, kubek, komórka, płyta CD, torba, mapa, segregator, ćwiczenie.

On	Ona	ono

Задание 2. Распределите имена существительные по числам

Gruszka, banan, pomidor, ziemniak, warzywo, melon, cytryna, cebula, pomarańcza, śliwka, jabłko, wiśnia, rzodkiewka, ogórek, sałata, kapusta, masło, truskawka, pieczarka, grzyb, pieróg, śledź, papryka, olej, owoc, wino, łosoś, chleb, jajko, węgorz, winogrono, dorsz, malina, ser, ciastko, lód, kawa, piwo, kukurydza, pstrąg, fasola

<i>Banany</i>	<i>gruszki</i>	<i>wiśnie</i>	<i>jabłka</i>

Задание 3. Распределите имена прилагательные по родам в соответствии с указанными вопросами:

Stary, hiszpański, dobra, mały, fajna, duże, męski, nowy, japońskie, modna

Jaki?	Jaka?	Jakie?

Задание 4. Подберите соответствующие имена прилагательные к существительным:

czarny, brązowy, żółty, pomarańczowy, szara, niebieskie, czerwone, brązowy, zielona, Biały, Pomarańczowa, biała, Różowa, zielona, Czerwona, biała

- a) ser
- b) Dom
- c) medal
- d) wino
- e) Pantera
- f) humor
- g) herbata
- h) kawa
- i) Armia
- j) sałata
- k) myszka
- l) noc

- m) sok
- n) niebo
- o) cukier
- p) Rewolucja

Задание 5. Употребите глагол быть в нужной форме

- a) (my / r. m.) na koncercie.
- b) Pani Maj rano na zakupach.
- c) Karolina i Mami w kinie na polskim filmie.
- d) Karol na siłowni.
- e) Karol i Karolina w szkole.
- f) Angela w sobotę w pubie.
- g) Czy (wy / r. m.) w Krakowie?
- h) Wczoraj (my / r. ż.) na wystawie.
- i) Dzisiaj jest ładnie, ale wczoraj brzydko.
- j) (wy / r. ż.) już na wakacjach?
- k) Gdzie Javier?

Задание 6. Вставьте местоимения:

- a) Gdzie jest Angela? jest tam.
- b) Gdzie są Tom i Uve? są tam.
- c) Gdzie są Angela i Mami? są tam.
- d) Gdzie jest Tom? jest tam.
- e) Gdzie są Angela i Tom? są tam.
- f) Gdzie jest dziecko? jest tam.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Комплект разноуровневых задач (заданий)
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

Задание 1. Вставьте глагол в нужной форме:

- a) (My) języka polskiego.
(uczyć się)
- b) (Ja), że on jest sympatyczny.
(myśleć)
- c) Ona hiszpańskie kino.
(lubić)
- d) On pisać.
(kończyć)
- e) Czy (ty)? (palić)
- f) One pizzę.
(lubić)
- g) Pani Zosia dobrze salsę.
(tańczyć)
- i) Oni nie
- (palić)
- j) Czy wy dobrze po polsku?
(mówić)
- l) (Ja), że jestem w Polsce.
(cieszyć się)
- m) Czy (ty) tango?
(tańczyć)

Задание 2. Вставьте слова в скобках в нужной форме:

- a) pizza z (pieczarka)
- b) ryba z (frytka)
- c) kotlet z (ziemniak)
- i (kiszony ogórek)
- d) sałatka z (pomidor),
..... (czarna oliwka),
..... (gotowane jajko)
- e) ciasto z (jabłko)
- i (malina)

Задание 3. Вставьте глаголы в скобках в нужной форме:

1. Mami (mailować) do domu.
2. Oni dużo (podróżować) po Europie.
3. Co ty teraz (gotować)?
4. Uwe..... (telefonować) do Mami.

5. Co wy..... (kupować)?
6. Gdzie jesteś? (ja – spacerować) po parku.
7. My (malować) mieszkanie.
8. Karolina (fotografować) Kraków.
9. Czy wy (pracować) w Warszawie?
10. One (dyskutować) z nauczycielką.

Задание 4. Подберите и запишите выделенные слова по смыслу:

bilet, makaron, piłkę nożną, listę, telewizję, gazetę, pracę domową, dyskotekę, film, książkę, zupę, zdjęcie, golfa, pomidora, list, zdanie, piwo, gimnastykę, kawę, słowo

czytać,

oglądać,

robić,

gotować,

chodzić na,

grać w,

kupować,

pisać,

powtórzyć,

lubić,

Задание 5. Допишите правильную форму словосочетаний:

- a) Lubię białą czekoladę. Nie lubię
- b) Jem pyszny obiad. Nie jem
- c) Piję czerwone wino. Nie piję
- d) Lubię zupę pomidorową. Nie lubię
- e) Mam zielonego banana. Nie mam
- f) Znam dobrą lektorkę hiszpańskiego. Nie znam.....
- g) Mam nowy samochód. Nie mam
- h) Mam nową książkę. Nie mam
- i) Lubię tego profesora. Nie lubię
- j) Znam tę studentkę. Nie znam
- k) Znam dobrego dentystę. Nie znam

Задание 6. Вставьте пропущенное слово:

(ja) na imię Piotr, a ty jak na imię?
 (ja) na imię Manuela, a ona jak na imię?
 Ona na imię Mami. Oni na imię Tom i Uwe.

Критерии оценки:

оценка «отлично» выставляется студенту, если он выполняет все задания правильно, демонстрируя отличное знание грамматики и стилистики польского языка;
 оценка «хорошо» выставляется студенту, если он выполняет задания с погрешностями, не владея некоторыми правилами грамматики и стилистики польского языка;
 оценка «удовлетворительно» выставляется студенту, если он выполняет задания, делая серьезные грамматические и стилистические ошибки, демонстрируя недостаточное владение правилами грамматики и стилистики польского языка;
 оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту, если он не выполнил правильно задания.

Составитель _____ Н.И.Каримова
 (подпись)

«__» _____ 20__ г.

**МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Комплект разноуровневых задач (заданий)
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная**

1. Заполните анкету:

Osoba –
Nazwisko –
Wiek –
Zawod –
Studiuje –

2. Вставьте глагол *быть* в форме настоящего времени:

Ja w Krakowie. Michel i Robert w Krakowie.
Micheltez w Polsce.

3. Вместо пропусков вставьте прилагательные.

Pan Novak to bardzo.....professor. Pani Maria Novak to jest
bardzo.....zona.

4. Запишите формулы приветствия.

5. Ответьте на следующий вопрос положительно: Jak się pan (-i) ma?

6. Дайте отрицательный ответ на следующий вопрос: Znasz Michela i Roberta?

7. Проспрягайте глагол *mówić* в настоящем времени.

8. Ответьте на следующие вопросы:

Czy jesteś Polakiem?
Gdzie mieszkasz teraz?
Co studiujesz?
Czy mówisz dobrze po polsku?
Kim chcesz być?

9. Допишите окончания и переведите на русский язык:

Mamy się spotkać koło pomnik... Mickiewicz....
Pan Novak nie zna francusk..... student....

10. Переведите на польский язык следующие слова:

Отец, город, квартира, двадцать, изучать, девушка, пятница.

**МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Комплект разноуровневых задач (заданий)
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная**

1. Заполните анкету:

Osoba –
Nazwisko –
Wiek –
Zawod –
Studiuje –

2. Вставьте глагол быть в форме настоящего времени:

Wy w Krakowie. Agnieszka i Robert w Krakowie.
To..... Robert.

3. Вместо пропусков вставьте прилагательные.

Okecie to jestlotnisko. Agnieszka to jeststudentka.

4. Запишите формулы прощания.

5. Ответьте на следующий вопрос отрицательно: Jak się masz?

6. Дайте положительный ответ на следующий вопрос: Znasz nas?

7. Проспрягайте глагол mieć в настоящем времени.

8. Ответьте на следующие вопросы:

Czy jesteś Polakiem?
Gdzie mieszkasz teraz?
Co studiujesz?
Czy mówisz dobrze po polsku?
Kim chcesz być?

9. Допишите окончания и переведите на русский язык:

Agnieszka i Robert idą do kawiarn....
Agnieszka nie ma now..... samochod....

10. Переведите на польский язык следующие слова:

Бабушка, парень, двадцать два, суббота, говорить, по-русски.

Критерии оценки:

оценка «отлично» выставляется студенту, если он выполняет все задания правильно, демонстрируя отличное знание грамматики и стилистики польского языка;
оценка «хорошо» выставляется студенту, если он выполняет задания с погрешностями, не владея некоторыми правилами грамматики и стилистики польского языка;

оценка «удовлетворительно» выставляется студенту, если он выполняет задания, делая серьезные грамматические и стилистические ошибки, демонстрируя недостаточное владение правилами грамматики и стилистики польского языка;
оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту, если он не выполнил правильно задания.

Составитель _____ Н.И.Каримова
(подпись)

«__» _____ 20__ г.

Приложение 7.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Тестовые задания
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

IMIĘ I NAZWISKO

I. Proszę napisać antonimy następujących wyrazów

1. ładny –
2. czysty-
3. czarny-
4. ciocia –
5. zdrowy-
6. bogaty-
7. gruby-

II. Proszę podać polskie odpowiedniki następujących wyrazów

1. как дела ? –
2. офис –
3. откуда ты ?–
4. вилка –
5. кружка-
6. больница-
7. фен-
8. художник-
9. ребёнок-

III. Proszę uzupełnić 3 słowami związanymi z tematem

Rodzina			
Rozrywki			
Jedzenie			

Człowiek			
-----------------	--	--	--

IV. Proszę napisać antonimy następujących wyrazów

1. sympatyczny-
2. zdrowy-
3. bogaty-
4. gruby-
5. ciemny-
6. krótki-
7. stary-

V. Proszę podać polskie odpowiedniki następujących wyrazów

1. зонтик-
2. шарф-
3. вкус-
4. крыса-
5. журналист-
6. ранше-
7. немного-
8. отдыхать-
9. очки-

VI. Proszę uzupełnić 3 słowami związanymi z tematem

Transport			
Kolory			
Jedzenie			
Człowiek			

VII. Proszę uzupełnić zdania stosując biernik liczby pojedynczej

- 1) Proszę (duże piwo).
- 2) Proszę (woda mineralna).
- 3) Na czekasz ? (kto)
- 4) Mam ochotę na (pomarańcza).
- 5) Oglądam (stara fotografia)
- 6) Czy masz? (młodszy brat)
- 7) Bardzo źle słyszę ! (ty)
- 8) Jak zwykle czekamy na (ona).
- 9) To..... kocham najbardziej na świecie. (ty)

VIII. Proszę użyć poprawnych form podanych czasowników w czasie teraźniejszym

- 1) Adam i Jacek we Wrocławiu. (mieszkać)
- 2) Agnieszka miasto. (zwiedzać)
- 3) My książkę. (czytać)
- 4) Gdzie ty..... ? (pracować)
- 5) Ja teraz do domu. (iść)
- 6) My jutro na wakacje. (jechać)
- 7) Ewa jechać na wakacje. (chcieć)
- 8) Czy państwo zatelefonować później ? (móc)
- 9) Co one ? (malować)

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Тестовые задания
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

IMIĘ I NAZWISKO

I. Proszę określić rodzaj następujących rzeczowników

- 1) telewizja –
- 2) muzeum -
- 3) pole -
- 4) dziewczyna –
- 5) lustro -

II. Proszę dopisać brakujące formy przymiotników

<u>rodzaj męski</u>	<u>rodzaj żeński</u>	<u>rodzaj nijaki</u>
Wysoki		
	tania	
		ładne

III. Uzupełnij właściwą formą czasownika BYĆ

- 1) Ja w Krakowie.
- 2) To Agnieszka i Robert.
- 3) My już zmęczeni.
- 4) Te stoły bardzo brudne.

IV. Uzupełnij właściwą formą czasownika MIEĆ

- 1) Agnieszka małego psa.
- 2) Ile ty..... lat ?
- 3) Czy Pan zegarek ?
- 4) Ci panowie nie dobrego gustu.

V. Proszę uzupełnić zdania stosując biernik liczby pojedynczej (kogo ? co ?)

- 1) Proszę (duże piwo).
- 2) Mam ochotę na (pomarańcza).
- 3) Oglądam (stara fotografia)
- 4) Czy masz? (młodszy brat)
- 5) Bardzo źle słyszę ! (ty)
- 6) Jak zwykle czekamy na (ona).

7) To..... kocham najbardziej na świecie. (ty)

VI. Proszę użyć poprawnych form czasowników w czasie teraźniejszym

- 1) Adam i Jacek na Agieszkę. (czekać)
- 2) Agnieszka to miasto. (lubić)
- 3) My książkę. (pisać)
- 4) Gdzie ty..... ? (studiować)
- 5) Oni teraz do domu. (iść)
- 6) Ja jutro na wakacje. (jechać)
- 7) Pani Ewa jechać na wakacje. (chcieć)
- 8) Czy pan zatelefonować później ? (móc)
- 9) Co one ? (gotować)

VII. Proszę uzupełnić stosując narzędnik liczby pojedynczej i mnogiej (kim ? czym ?)

- 1) Adam i Jacek są (Polak).
- 2) Firuza jest (Tadżyczka)
- 3) Odra jest (duża polska rzeka).
- 4) Jadę na uniwersytet(tramwaj).
- 5) Mój brat interesuje się (sport i malarstwo).
- 6) Kto z mieszka ? (ty)

VIII. Proszę użyć poprawnych form w czasie przeszłym

- 1) Kobieta mówi : Ja wczoraj w kinie. (być)
- 2) Oni nigdy nieprawdy (mówić).
- 3) Mężczyźni mówią : My wyjść wcześniej. (chcieć).
- 4) Ona nie mojego adresu. (znać)
- 5) Chłopiec mówi : Ja całą Polskę (zwiedzić).
- 6) Kobiety mówią : My smaczny obiad (ugotować)
- 7) One jako sekretarki (pracować)

Критерии оценки:

- оценка «отлично» выставляется студенту, если он выполняет все задания правильно, демонстрируя отличное знание грамматики и стилистики польского языка;
- оценка «хорошо» выставляется студенту, если он выполняет задания с погрешностями, не владея некоторыми правилами грамматики и стилистики польского языка;
- оценка «удовлетворительно» выставляется студенту, если он выполняет задания, делая серьезные грамматические и стилистические ошибки, демонстрируя недостаточное владение правилами грамматики и стилистики польского языка;
- оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту, если он не выполнил правильно задания.

Составитель _____ Н.И.Каримова
(подпись)

«__»_____20__г.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Темы эссе
(рефератов, докладов, сообщений)
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

1. Мой дом – моя крепость
2. Польские традиции и обычаи
3. Польские праздники
4. Университеты в Польше: Варшавский университет, Ягеллонский университет, Университет Марии Склодовской-Кюри, Гданьский университет
5. Известные поляки: поэты и писатели
6. Известные поляки: ученые
7. Известные поляки: музыканты
8. Известные поляки: спортсмены
9. Путешествие по Польше: польские города
10. О Польше и поляках

Критерии оценки:

- оценка «отлично» выставляется студенту за полноту знаний материала; за способность к публичной коммуникации (демонстрация навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы);
- оценка «хорошо» выставляется студенту, за способность к публичной коммуникации (демонстрация навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы), допуская незначительные погрешности;
- оценка «удовлетворительно» выставляется студенту за слабые знания материала; слабую подготовленность и не достаточное раскрытие темы;
- оценка «неудовлетворительно» выставляется студенту за отсутствие знаний материала; за не способность к публичной коммуникации (отсутствие навыков публичного выступления и ведения дискуссии на профессиональные темы) и не раскрытие темы;
- оценка «зачтено» - если студент демонстрирует знание материала по разделу, основанные на знакомстве с обязательной литературой и современными публикациями; дает логичные, аргументированные ответы на поставленные вопросы;
- оценка не зачтено - отсутствие знаний по теме и не выполнение задания.

Составитель _____ Н.И.Каримова

«__» _____ 2021г.

МОУ ВО «Российско-Таджикский (Славянский) университет»
Факультет иностранных языков
Кафедра теоретического и прикладного языкознания
Тексты для чтения
по дисциплине «Польский язык»
для студентов 2-го курса
направления подготовки – 45.03.01 «Филология»
Профиль подготовки - Русская филология
Форма обучения – очная

Текст 1.

Legenda o Lechu, Czechu i Rusie

Trzej bracia: Lech, Czech i Rus – mówi legenda – niegdy wyruszyli w świat, bo nie chcieli sobie wchodzić na drogę. Rus powędrował na wschód, gdzie leżały olbrzymie puszcze pełne dzikiego zwierza. Czech wyruszył na południe, za góry, bo tam było znacznie cieplej. Lech pożegnał młodszego brata Czecha i odjechał od niego dalej z drużyną. Po tym przebywszy góry dzielące niniejszą Polskę od Czech znalazł kraj bardzo rozległy, obfity w lasy pełne zwierza, żyzne pola, rzeki i jeziora pełne wszelkiej ryby. Gdzieś tu postanowił szukać miejsca, by osiąść na zawsze.

Zmięczona była drużyna Lecha długą wędrówką. Tyle dni już szli, by znaleźć najlepsze miejsce na założenie grodu. Pewnego wieczora odpoczywali pod wiekowymi dębami na skraju rozległej równiny. Część wojów legła w cieniu, część poiła konie, część przygotowywała coś do jedzenia. Od rozpalonych ognisk szedł zapach dymu i pieczonego mięsa. Lech stał na skraju puszczy, patrzył wokół i zamyślił się głęboko. Może wspominał braci Czecha i Rusa, z którymi rozstał się niedawno? A może rozważał, czy by nie zostać właśnie tu, na tej równinie z jeziorami i puszczami? Lecz ziemi, na której mają się rodzić ich dzieci i wnuki, nie wybiera się pochopnie. Może więc są ziemie piękniejsze, bogatsze, bezpieczniejsze?

Nagle ptak nieznanego rodzaju pojawił się nad jego głową w bezchmurnym niebie. Połyskiwał wielkimi białymi skrzydłami. Potem sfrunął na potężne drzewo na niewielkim wzgórzu. Lech, zaciekawiony ptakiem i jego dziwnym lotem, zbliżył się do tamtego dęba i ujrzał na nim gniazdo wielkie z białymi pisklętami. Białopióry orzeł przysiadł na skraju gniazda i je karmił.

Ożywił się Lech, rozchmurzyło się jego czoło i przywołał wojów do siebie. A gdy przy nim stanęli, powiedział: „Tu zostaniemy. To urocze miejsce będzie naszym gniazdem, a ten biały ptak – naszym znakiem. A gród, który tu założymy, Gniezdem nazwiemy.” Głośnym „hura!” powitali wojowie to postanowienie.

W ten sposób biały orzeł stał się godłem na ziemi Lecha i tak potem doszło do powstania grodu, a potem miasta, później Gniezdem zwanego, pierwszej stolicy państwa Polskiego.

Opracowano przez W. Minasowa

Комментарии:

coś do jedzenia – что-нибудь поесть

Czechy(plur.tantum) - Чехия

czy by nie zostać – не остаться ли

dziwny – странный, удивительный

gdzieś – где-то, где-нибудь

godło – девиз; эмблема, символ, герб; g.państwowe – государственный герб

gród - *ист.* укрепленное поселение, город, *поэт.* град

mają się rodzić – должны родиться, будут рождены

na południe – на юг

niegdy – когда-то, некогда
 obfity wco – обильный, богатый чем
 olbrzymi – огромный (=ogromny)
 pewien – один, какой-то, некоторый; pewnego wieczora – однажды вечером
 rochopnie - опрометчиво
 połyskiwać – поблёскивать, сверкать (=błyszcząć)
powędrować - **от**правиться, ср.: wędrować - странствовать, направляться
 powstanie – сущ. от глаг. powstać - возникнуть, образоваться, создаться
 pożegnać kogo – попрощаться с кем
 przebywszy góry – перевалив горы
 rozważać – взвешивать, обдумывать
 sfrunąć – спорхнуть, слететь, ср.: frunąć – вспорхнуть, взлететь
 stał - форма глаг. stać (стоять), ср.дальше: stanąć – (в)стать
 stać się – произойти, случиться
 uroczy – прелестный, очаровательный; ср.:urok - очарование, обаяние, прелесть
 wchodzić (włazić) sobie w drogę – становиться друг другу поперёк дороги
wyruszyć – **от**правиться, ср.:ruszyć - тронуться, двинуться
 żyzny – плодородный, урожайный

Задание для самостоятельной работы: прочтите и переведите текст, используя словарь и комментарии. Перескажите содержание, опираясь на вопросы:

1. Co to za bracia z legendy? Jakie narody oni symbolizują?
2. Po co wyruszyli w świat?
3. Dokąd powędrowali Rus i Czech?
4. Jaki kraj znalazł Lech po pożegnaniu z braćmi?
5. Co robiła drużyna Lecha pewnego wieczora?
6. Gdzie był Lech i kogo zobaczył w niebie?
7. Co ujrzał na dębie?
8. Co powiedział Lech swojej drużynie?
9. Jak nazywała się pierwsza stolica państwa Polskiego?
10. Jakie godło państwowe ma Polska i dlaczego?

Текст 2.

O nazwie Warszawa

Istnieje kilka legend o powstaniu tej nazwy.

Wiadomo jest podanie gminne między ludem, że w miejscu, gdzie teraz stoi miasto Warszawa, były przedtem rozległe puszcze w zwierzynę obfite. Król polski imieniem Kazimierz często w nich polował. Polując raz zabłąkał się od swego dworu, a szukając schronienia, w którym by odpoczął, spostrzegł lepiankę. W niej zastał matkę, która świeżo bliźnięta na świat wydała: syneczka i córeczkę. Ten dobry monarcha trzymał jej dzieci do chrztu. Jedno nazwał on Wars, drugie Sawa. Nie szczędził swoich łask dla biednej rodziny, i szczodrością jego wkrótce dla siebie wygodniejsze mieszkanie wniosła. Wzgłędy, jakich doznawali, i spływające na nich dostatki to sprawiły, że wnet i inni koło nich gnieździć się zaczęli. Tak powstało miasto, które od tych bliźniąt Warszawą nazwane zostało.

W książkach można znaleźć i inne legendy o tych dwóch imionach. Jedna z nich mówi, że w pradawnych czasach nad Wisłą stał domek rybaka Warsa. Syrena przed wiekami pływała w falach Wisły, czarując wszystkich swoim śpiewem. Syrena ta miała na imię Szawa. Wars zakochał się w Szawę, wyłowił ją z Wisły i ożenił się z nią. Mieli oni dwanaście synów. Później w pięknym miejscu, gdzie stał ich domek, wyrosło mia-sto, któremu imię dano Warszawa. Postać zaś syreny widzimy na godle Warszawy.

Pomiędzy rybakami warszawskimi i flisakami inne krążyło podanie o począt-kach

nazwania Warszawy.

Blżej mostu na wzgórzu, nad brzegiem Wisły, mieszkała przed laty uboga niewiasta imieniem Ewa. Oczekiwała od pierwszej wody ze skowronkiem przybycia flisów z góry rzeki i miała zawsze gotowe sytne i smaczne dla nich potrawy. Trzeba było tylko do ognia przystawić. Dlatego każdy retman z dala nawoływał:

- Warz, Ewo! Warz, Ewo!

I tak często te słowa brzmiały, że z tego zrobiła się nazwa Warszawa.

To są podania ludowe, a co do historii, nazwa obecnej stolicy Polski w najstarszej wersji brzmiała: **Warszewa** - i tak jeszcze do początków 16 wieku. Przyrostek - ew-(Warsz-ew-a) oznaczał, że osada należy do osoby, której imię tam nazwano, a więc do Warsza (podobnie powstały nazwy Magnuszew, Domaniewo). **Warsz** to imię skrócone od pełnego **Warcisław** czyli **Wrocisław**, życzącego noworodkowi, by wrócił rodowi sławę. To imię wówczas było popularne wśród przedstawicieli rodu Rawów (□ Rawiczów, Rawitów). Do tego Warsza należała wieś, na północ od której w końcu 13 wieku odbudowano gród. Wokół grodu powstała osada, którą nazwano też Warszewą. Już w 14 wieku pojawia się nowe brzmienie (obok starego): Warszowa, bo nazw na -**owa** było więcej. Dlatego i nazwa łacińska stolicy Polaków jest: **Varsovia**.

Forma ostateczna Warszawa powstała, żeby uniknąć dialektyzmu. W mazowieckiej wymowie dialektycznej do końca 15 wieku literackie **a** zastępowano przez **e** po spółgłoskach miękkich: **jepko** zamiast **jablko**, **wiedro** zamiast **wiadro** itd. Później gwarowe formy zaczęto poprawiać, dlatego i w nazwie stolicy księstwa mazowieckiego Warszewa **e** poprawiono na **a**. Forma **Warszawa** upowszechniła się w 16 wieku.

A skojarzenia nazwy z postaciami Warsa i Sawy czy rybackim zawołaniem: "Warz, Ewo!" są tylko legendami.

Opracowano przez W. Minasowa

Комментарии:

bliźnięta(мн.) – близнецы

brzmieć – звучать, ср.: brzmienie - звучание

co do czego – что касается чего

dialektyczny – диалектный, ср.: dialekt – диалект, наречие (□ gwara)

doznawać względów – пользоваться расположением, благосклонностью (□ cieszyć się względami)

flisak – сплавщик леса, плотогон (□ *устар.* flis)

gminny – *уст.* народный, простонародный

godło – девиз; эмблема, символ, герб; g.państwowe – государственный герб

gród – *уст.* укрепленное поселение, город, *поэт.* град

księstwo – княжество, ср.: książę, książęca – князь

literacki - литературный

lud – народ (простой), люд

ludowy – народный, ср.: narodowy(национальный)

mazowiecki – мазовецкий, относящийся к Мазовии (Mazowsze), области Польши

mieszkanie – зд.: жилище

nie szczędzić łask *dlakogo* – не скупиться на милости кому

niewiasta – *книжн.* женщина (□ kobieta)

obfity *wco* – обильный, богатый *чем*

od pierwszej wody ze skowronkiem – «от первой воды с жаворонком», т.е. с ранней весны

odbudowano – безличное сказуемое от глаг. odbudować, на русский язык переводится неопределенно-личным ";отстроили";, ср. дальше в тексте: nazwano, zastępowano, poprawiono, zaczęto

osada - поселение

podanie – **предание**, сказание (□ opowieść)

polować - охотиться

potrawa – кушанье, блюдо
 przyrostek – *грам.* суффикс
 retman – старший плотовщик
 skojarzenie – ассоциация, связь
 skrócony – сокращённый, ср.:krótki - короткий
 spływające dostatki(мн.) – растущий достаток
 spostrzec - заметить
 spółgłoska - *грам.* согласная, ср.: **samogłoska** - гласная
 stał - форма глаг. stać (стоять)
 trzymać do chrztu – быть крёстным(-ой) ребёнка, ср.:chrzest, chrztu – крещение
 ubogi – бедный (□ biedny)
 warz! – повелит. форма от глаг. warzyć - варить
 więcej – сравнит. степень наречия dużo
 wówczas – тогда, в то время
 wydać na świat – произвести на свет
 wygodniejszy - сравнит. степень прилагательного wygodny - удобный
 zabłąkać się – забрести, случайно попасть, ср. рус.*диал.*:заблукать
 zakochać się *w kogo* – влюбиться *w kogo*
 zastępować *przezco* – заменять, замещать *чем*

Задания для самостоятельной работы:

I - прочтите и переведите текст, используя словарь и комментарии. Перескажите содержание, опираясь на вопросы:

1. Pe jest legend o powstaniu nazwy Warszawa?
2. Co mówi podanie o polowaniu króla Kazimierza?
3. Jak nazwano chrzczone przez króla bliźnięta?
4. Co mówi się o rybaku i jego żonie-syrenie?
5. O kim opowiadają podania flisaków z Wisły?
6. Co krzyczeli co dzień tej Ewie?
7. Jak brzmiała najstarsza wersja nazwy obecnej stolicy Polski?
8. Do kogo należała ta dawna osada ?
9. Jak brzmi nazwa łacińska stolicy Polaków?
10. Dlaczego zmieniło się słowo Warszawa ?

2 – Напишите историю/легенду, связанную с названием Вашего города/посёлка (200 слов).

3 – Опишите экскурсию для друзей по Вашему городу/посёлку, какую провели бы Вы (200 слов).

ArturOppman- pseud. Or-Ot (1867-1931) – известный поэт и публицист поколения Молодой Польши (эпохи расцвета польского модернизма, неоромантизма), прославился как собиратель и певец истории Варшавы.

Текст 3.

Syrena

(в сокращении)

(...)Tam, gdzie dziś nad samym prawie wybrzeżem Wisły, poniżej starożytnych kamienic Starego Miasta, rozciąga się ulica, Bugaj zwana, przed wielu, wielu laty szumiał las zielony, odwieczny.

W lesie tym, z pagórka wznoszącego się nad rzeką, tryskało źródło, i rozlewało się w głęboki, bystro płynący potok.

Nad potokiem rosły białokore brzozy, wierzby pokrzywione maczały w nim długie gałęzie, kwitnęły polne róże i niezapominajki haftowały niebieskimi kwiatkami zielony traw kobierzec. W tym to potoku mieszkała właśnie syrena.

Była piękna, pogodna noc miesięczna. Srebrzysta pełnia żeglowała przez błękitne, usiane gwiazdami niebo i przyglądała się ziemi uspiionej, lasowi i źródłu.

Ale w lesie nie wszyscy spali.

Zza brzoź i wierzb, stojących nad potokiem, widać było trzy skulone postacie. Przycupnęły one wśród krzaków gęstych i ciekawymi oczyma spozierały w wodę potoku, mieniając się srebrzyscie od blasków tarczy miesięcznej. Byli to dwaj rybacy, Szymon i Mateusz i pustelnik, ojciec Barnaba.

Nagle z wody wynurzyła się przecudna postać. Była to dziewczica nadziemskiej urody: w świetle miesięcznym widać ją było doskonale. Miała długie, kruczoczarne włosy, pierścieniami spływające na białą, jak z marmuru wyrzeźbioną szyję: szafirowe jej oczy, wzniesione ku pełni, patrzyły dziwnie przejmująco i smutno, a ozdobiona lekkim rumieńcem twarzyczka takim tchnęła czarodziejским urokiem, że przyglądającym się jej rybakom aż serca zamarły ze wzruszenia.

Syrena chwilę trwała w milczeniu, zapatrzona w niebo i gwiazdy - i oto w ciszy tej czarownej nocy zadźwięczał śpiew tak piękny, tak kryształowo czysty, że zdawało się, iż i księżyc, i gwiazd miliony, i ziemia i niebo zasłuchały się w niego do niepamięci.

Wtem z krzaku, cicho, bez szelestu, wyskoczyły owe trzy postacie - i nie tak szybko rzuca się ryś drapieżny na przebiegającą łanię, jak oni rzucili się na syrenę, skrępowali ją powróstem, z witek wierzbowych splecionym, i wyciągnęli z wody na murawę.

Próżno się szamotała nieszczęsna, próżno ich ludzkim a cudnym głosem zaklinała. Głos ten wzruszyć ich nie mógł, gdyż, wedle rady ojca Barnaby uszy mieli woskiem szczelnie zatkałe.

- Co teraz począć? Co z nią począć? - jeśli się pytać obaj rybacy zdyszonym gorączkowym głosem.

- Co począć? - rzekniepustelnik - Poczekajcie zaraz wam powiem. - Nim ją do Jego Miłości księcia na Czersku zawieziem, a wieść przecież nie będziemy nocy, zamknijemy syrenę w oborze, a pilnować jej będzie Staszek, pastuch gromadzkiego bydła. Skoro świt zaś, wóz drabiniastysianem wyościm i jazda do Czerska! Dobrze mówię? - Dobrze mówicie, ojcie Barnabo, mądrze mówicie!

Miesiąc świecił tuż nad polanką, gdzie rybacy złożyli skrępowaną syrenę, i widać ją było wybornie. Do pasa była to, jak się już rzekło, panna nad podziw urodziwa, od pasa zasię ryba srebrzystą łuską błyszcząca. Leżała biedna bez ruchu, z zawartymi cudnymi oczami, ręce wzdłuż ciała spuściwszy, i tylko rybi ogon, długi a giętki, uderzał kiedy niekiedy o ziemię, zupełnie jak u wyjętego z wody karpia lub szczupaka.

1. Czas nam w drogę - powiedział pustelnik - bierzcie ją! Szymon i Mateusz dźwignęli syrenę i ponieśli ją w stronę wioski.
2. Otwieraj Staszku!
3. Otwieraj no co prędzej! Cóż to! Zarznęli cię zbóje, że się nie ruszasz?
4. Nie gramol się gamoni! Skorzej! Skorzej! (...)
5. Wszelki duch Pana Boga chwali! A czego to chceta, ojcie Barnabo, i wy, Szymonie i Mateuszu?
6. Cichaj syrena! O, widzisz? Syrena! Złapaliśmy ją. Niechaj tu poleży do rana! O świcie do Czerska ją zawieziem, do księcia!
7. Syrena! Jezusie, Maryjo! Prawda! Jakaż ona śliczna!
8. Nie prawilbyś byle czego! Śliczna! Czarownica, wiadomo! Taka ci najcudniejszą postać przybierze, aby tym łacniej otumanić chrześcijańską duszę.
9. Boże miły! Prawdę mówicie? To ona chrześcijańskie dusze tumani? I cóż ja mam z nią zrobić?
10. Pilnować do zorzy! Ale pilnuj bez ustanku. Nie zdrzemnij się. Uważaj, żeby postronków nie zerwała, bo ucieknie (...).

Staszek został sam na sam z syreną. Leżała ona pod ścianą obory, na wprost jednego z otworów okiennych, w przeciwległej ścianie wyciętych, a Staszek siadł na przeciwko i tak, jak mu rozkazali, patrzył w nią bacznie i oczu z dziwowiska nie spuszczał.

Miesiąc świecił w ten otwór ścienny mocnym blaskiem i osrebrał cudną twarzyczkę syreny, w której to twarzyczce jaśniały, jak gwiazdy modre, wilgotne od łez, przesmutne oczy.

I nie cniło się Staszekowi spozierać tak nieustannie na syrenę, bo nigdy, nigdy, jako żywo,

nie widział podobnie urodziwego lica i źrenic równie pięknych, głębokich, przepastnych i czaru zaziemskiego pełnych.

I nagle - syrena spojrzała na Staszka swymi czarodziejskimi oczami, uniosła przepiękną, opierścienioną zwojami czarnych włosów główkę, otworzyła korалowe usteczka i zaśpiewała.

Zaśpiewała jakąś piosenkę bez słów, piosenkę tak cudną, że drzewa za oborą przestały szumieć, a krowy łby ciężkie od żłobów zwróciły w jej stronę, źuć przestały i zaszłuchały się w oszalamiającą pieśń syreny.

Staszek był na wpół przytomny. Jak żyje nie słyszał nic podobnego. Śpiew syreny grał na jego sercu tak, jak gra wiosna na sercu każdego człowieka. Uczuł, że dzieje się z nim coś dziwnego, że jest jakiś lepszy, jakiś mądrzejszy, że otwierają się przed nim światy, o których nigdy dotychczas nie pomyślał, światy pełne aniołów i cudów.

A syrena nagle spojrzała wprost w oczy Staszka i rzekła: - Rozwiąż mnie!

Nie zawahał się ani na chwilę. Podszedł ku syrenie i kozikiem rozciął krępujące ją postronki.

A dziwowisko ślicznymi rączkami objęło go za szyję i szepnęło: - Otwórz wrota i chodź za mną. Usłuchał. Otworzył wrota na ścieżaj i czekał, co się stanie.

Nie czekał długo. Syrena uniosła się ze słomy, na której leżała, i skacząc na swoim rybim ogonie, przeszła przez wrota i skierowała się w stronę Wisły.

Szła i śpiewała. Krowy wyciągnęły za nią łby i poczęły ryczeć żałośnie, drzewa szumiały do wtóru piosence syreniej, a szumiały tak smutnie, aż niebo drobnymi łzami sypać jęło i zachmurzyło się ponuro.

A Staszek, jak urzeczony, szedł za nią, szedł za nią, bez woli i bez myśli.

Ustał deszcz, wyblysłęło słońce: z chałup wychodzili ludzie i ze zdumieniem patrzyli na widok tak nadzwyczajny. A syrena szła i śpiewała.

A gdy już była tuż, tuż nad brzegiem Wisły, odwróciła się, spojrzała ku wiosce, i zawołała na głos cały:

-Kochałam cię, ty brzegu wiślany, kochałam was, ludzie prości i serca dobrego, byłam waszą pieśnią, waszym czarem życia!

Czemuż wzięliście mnie w niewolę, czemuż chcieliście, abym w pętach, w więzieniu na rozkaz książęcy śpiewała?

Śpiewałam wam, ludzie prości, ludzie serca cichego i dobrego, ale na rozkaz śpiewać nie chcę i nie będę.

Wolę skryć się na wieki w fale wiślane, wolę zniknąć sprzed waszych oczu i tylko szumem rzeki do was przemawiać.

A gdy przyjdą czasy ciężkie i twarde, czasy, o których nie śni się ani wam, ani dzieciom i wnukom dzieci waszych śnić się jeszcze nie będzie, wtedy, w lata krzywdy i klęski, szum fal wiślanych śpiewać będzie potomkom waszym o nadziei, o sile, o zwycięstwie.

A tu tymczasem pędem od wioski lecą ku brzegowi obaj rybacy i pustelnik stary i krzyczą:

- Łapaj, trzymaj, nie puszczaj!

Ale, nie puszczaj?

Już ci syrena chlup! do wody, a za nią w te pędy Staszek. Skoczył. Wychynał z rzeki, rozejrzał się dokoła, zawołał:

- Bóg z wami!

I zniknął.

Minęły lata i wieki. Na miejscu wioski - miasto powstało, ludne, bogate, warowne. A miasto owo, później stolica, na pamiątkę dziwnej przygody z syreną wzięło ją za godło swoje i godło to po dzień dzisiejszy widnieje na Ratuszu Warszawy.

Комментарии

bacznie – бдительно, зорко

był na wpół przytomny – был в полубессознательном состоянии; едва сознавал себя

Co teraz zrobić? – Что теперь делать?

coż – что же, ср. дальше: tuż – тут же, czemuż – почему же

drapieżny – хищный
dźwignąć – поднять (с трудом)
gamoń – разг. растяпа, разиня (□ gamajda, gapa, fujara и т.д.)
gdyż □ dlatego że
gromadzki – громадский, общинный, сельский, ср.: gromada – громада (единица адм.-террит. деления в Польше)
iż □ że, iże, jeże
jazda! – марш!
jąć się – взяться за что-либо, приняться за что-либо
kiedy niekiedy – время от времени, иногда
klęska – поражение; бедствие, несчастье
kobierzec – ковёр
kozik – перочинный ножик (в деревянной оправе)
krucoczarny (kruc-ворон+czarny) – чёрный как вороново крыло
krzywda – несправедливость, обида, зло
księcia – форма слова książę – князь, ср. дальше: książęcy – княжий, княжеский
księżyc – месяц - о луне (□ уст., обл., поэтич. miesiąc)
łacniej – сравнит. степень уст. наречия łatwo □ łatwiej – легко, без труда (□ łatwo)
lepsy – сравнит. степень прилагательного dobry
mieniący się – переменчивый
modry – тёмно-голубой, ср.: modrak – обл. василёк
na rozkaz – по приказу
na ścieżaj – уст., обл. настезь
nadzwyczajny – необычайный, необычный
nie cniło się – обл. не тошно было
nie gramol się – презр. не копайся, не ковыряйся
Nie prawilbyś byle czego! – разг. Не нёс бы ты абы чего!
obór – коровник
oczyrna □ oczami
Otwieraj **no** co prędzej! – Отворяй-ка поскорее!
pełnia – полная луна
pędem – очень быстро, стремительно, бегом; ср. дальше: w te pędy – разг. мигом
postać – образ, персонаж, личность, фигура
powróło – жгут (соломенный и т.п.), перевясло
przejmująco – проникновенно, трогательно
przepastny – бездонный (□ przepaścisty), ср.: przepaść – пропасть, бездна
pustelnik – отшельник, пустынный
rozciągać się – простираться, растягиваться
rzucić (się) – бросать(ся); ср. дальше: rzucić (się) - бросить(ся)
spozierały □ spójrzały
skulić się – съежиться, скорчиться, ср.: kula - шарик
szafirowy – сапфировый, перен. синий
szczelnie – герметически, плотно, наглухо, ср.: szczelina – щель, трещина
tryskać – брызгать, бить фонтаном
unieść (się) – поднять(ся)
urodziwa – обл. красивая, пригожая (□ ładna), ср.: uroda – красота, статность
urok – очарование, обаяние, прелесть
usiane gwiazdami niebo – усеянное звездами небо
ustać – перестать, прекратиться
uśpić – усыпить, убаюкать
wedle □ według
wioska □ mała wieś

wóz drabiniasty – телега с решёткой по бокам, ср.:drabina - стремянка

wybornie – отлично, превосходно

zbój – разбойник (□ zbojca, bandyta)

żeglować – плыть под парусами; парить

żłób – ясли, кормушка

żrenica – зрачок, *поэт.* зеница

Задания для самостоятельной работы:

1- прочтите и переведите текст, используя словарь и комментарии. Перескажите содержание, опираясь на вопросы:

1. Co było przed wielu laty na miejscu Starego Miasta Warszawy?
2. Gdzie mieszkała syrena?
3. Kto i w jaki sposób złapał syrenę?
4. Co to była za dziwna postać?
5. Gdzie i z kim zostawiono to dziwowisko do rana?
6. Dlaczego Staszek zwolnił syrenę?
7. Dlaczego syrena woliła skryć się na wieki w fale wiślane?
8. Czym była ona dla ludzi?
9. Co się zdarzyło ze Staszkiem?
10. Dlaczego miasto Warszawa do dziś nazywa się często *Syreni gród*?

2 – подберите соответствующее толкование (справа) для каждого слова из прочтённого текста (слева), покажите это нужной буквой в начале строки:

1) kamienica	A) coś niezwykłego, niezwykle pięknego
2) pagórek	B) szkoda moralna, fizyczna lub materialna, wyrządzona komuś
3) źródło	C) duży, pętrowy dom z kamienia
4) postać	D) wzniesienie wody, powstające na skutek działania wiatru
5) cud	E) miejsce trochę wzniesione nad otaczającym terenem
6) pustelnik	F) osoba, figura, sylwetka
7) wóz	G) człowiek, który oddalił się od ludzi, żeby myśleć o boskim
8) rozkaz	H) sukces w walce, zadanie klęski nieprzyjacielowi
9) wola	I) miejsce, z którego wypływa spod ziemi woda
10) krzywda	J) polecenie wykonania czegoś skierowane do kogoś, kto to polecenie musi spełnić
11) fala	K) zdolność do świadomego i celowego wykonywania pewnych czynności, zdolność dokonywania wyboru
12) zwycięstwo	L) pojazd ciągnięty przez konie, służący do przewożenia czegoś

Текст 4.

Coś o Polsce i Polakach

Steffen Möller – телеведущий, актёр кабаре, писатель из Германии, живущий и работающий в Польше. Автор популярной книги „Polska da się lubić. Mój prywatny przewodnik po Polsce i Polakach”, интересной взглядом на Польшу как бы со стороны.

Grzeczność

Gdy jestem w Niemczech, najbardziej tęsknię za polską grzecznością. Od momentu, kiedy ją poznałem, czuję się w swojej ojczyźnie jak wśród buszmenów.

Szczególnie podziwiam umiejętność przekazywania przykrych informacji. Eufemizmy górą! Wszyscy, nawet recepcjonistki, rejestratorki i sekretarki potrafią owijać w bawełnę nieprzyjemne wiadomości. Kiedyś w przychodni poprosiłem jedną z tych uprzejmych pań o to,

żebym mógł sam dostarczyć wyniki badań krwi do specjalisty. Nie zgodziła się. W Niemczech usłyszałbym:

- To nie pańska sprawa...

A w Polsce brzmiało to tak:

- Przepraszam, ale to jak gdyby nie leży w pańskiej gestii.

Czysta poezja.

W Warszawie nawet znani fotografowie, gdy wchodzę do studia, na powitanie wstają z fotela, a w dodatku zwracają się do mnie per „pan”. Nie jestem pewien, czy wielcy artyści w Berlinie fatygują się tak samo.

Pewnego razu po występie dla Polaków z Zurychu staliśmy w dużej grupie. Jakaś pani opowiadała anegdotkę, a gdy skończyła, powiedziała do mężczyzny, który stał za nią:

- Przepraszam, że odwróciłam się do pana plecami, ale tu jest tak mało miejsca.

Sekretarka, która chce zmusić leniwego szefa do pracy, nie powie mu wprost: „Szefie, jazda do roboty”; ale szepnie: „Chyba moglibyśmy już powołutku zaczynać”.

Słowo „powołutku”; jest w ogóle często używanym eufemizmem. Oczywiście nie wolno traktować go dosłownie. Tak naprawdę oznacza: „Zróbmy to w ciągu najbliższych 30 sekund”.

Przeciwieństwem „powołutku”; jest „sekunda”; albo „sekundeczka”; która w rzeczywistości oznacza: „Najwcześniej za dziesięć minut”.

Bawi mnie konkurs grzeczności, w którym biorą udział wszyscy mężczyźni, kto ma pierwszy przejść przez drzwi. Lubię tę grę, a przed niektórymi drzwiami spędzałem całe godziny, przepuszczając innych mężczyzn.

Obowiązkowe jest również nieustanne „dziękuję”; mówione na przykład po wspólnym obiedzie. W barze mlecznym usłyszałem „dziękuję”; od nieznanego, który jadł przy tym samym stole, ale wcześniej skończył i wstał pierwszy. Pomyślałem sobie: „Za co on mi dziękuje? Może chce zasugerować, że byłem nudnym towarzyszem?”.

Tak samo zdziwiłem się w windzie. Uroczą dziewczyną, która jechała ze mną windą, gdy wysiadła, powiedziała: „dziękuję”; Zbaraniałem kompletnie. Za co ona mi podziękowała? Za to, że jej nie zgwałciłem, choć była świetna okazja?

Można oczywiście uważać polską grzeczność za nic niewarte konwenanse. Lecz po wielu latach pobytu w Polsce wolę złudną fałszywą grzeczność od bezlitosnej szczeroci. Tak jak wolę ornamenty stalinowskiej architektury od nowoczesnych centrów handlowych.

Комментарии:

bawi mnie ... – меня смешит...

fatygować się – беспокоиться, хлопотать

grzeczność – вежливость, любезность

jazda do roboty! – марш на работу!

konwenanse (мн.) – правила хорошего тона, этикет

na powitanie – для приветствия

najwcześniej za dziesięć minut – не раньше, чем через десять минут

owijać w bawełnę – «заворачивать в вату», т.е. говорить обиняками, не напрямую

potrafić – суметь, уметь

powołutku – понемножку, потихоньку

recepjonistka – служащая в бюро приёма (в гостинице)

rzeczywistość – действительность

uprzejmy – вежливый, любезный, учтивый (□ grzeczny)

uroczy – очаровательный, прелестный, ср.:urok - обаяние, очарование, прелесть

wyniki badań – результаты анализов

zasugerować – внушить, подсказать

zbaraniałem kompletnie – я «полностью превратился в барана», т.е. остолбенел złudny – обманчивый, иллюзорный

zmusić do pracy – заставить работать

Задание для самостоятельной работы: прочтите и переведите текст, укажите, верно (В)

или неверно (Н) каждое из приведённых ниже утверждений о содержании текста.

1. Sławni fotografowie z Berlina zawsze wstają żeby powitać gościa. B/H
2. Steffena irytuje zwyczaj przepuszczania innych mężczyzn w drzwiach. B/H
3. Polskie sekretarki używają bardzo poetyckiego języka. B/H
4. „Powolutku”; to znaczy mniej więcej za 30 minut. B/H
5. Słowa „powolutku”; i „sekunda”; to antonimy. B/H

Wstając od stołu, mówimy „dziękuję”; nawet ludziom, których nie znamy. B/H

6. Steffen uważa, że Niemcy są lepiej wychowani niż Polacy. B/H
7. Jednocześnie sądzi, że polskiej grzeczności brakuje czasem autentyczności. B/H
8. Polacy nie lubią eufemizmów. B/H
9. Steffen pierwszy skończył obiad w barze mlecznym. B/H
10. Rozśmieszył go zwyczaj mówienia „dziękuję”; przy wysiadaniu z windy. B/H

Текст 5.

Uniwersytet Warszawski

Задания для самостоятельной работы:

I- от слов в скобках образуйте страдательные причастия (imiesłowy przymiotnikowe bierne) и употребите их в нужной форме:

Uniwersytet Warszawski został, (założyć) w 1816 roku. Jego początki są (związać) z działającymi wcześniej dwiema szkołami: Szkołą Prawa i Szkołą Lekarską. Car Rosji, a zarazem król Polski - Aleksander I - zezwolił na powołanie uniwersytetu (złożyć) z pięciu wydziałów: Prawa i Administracji, Lekarskiego, Filozoficznego, Teologicznego, Nauk i Sztuk Pięknych. W 1831 r. po wybuchu powstania listopadowego uniwersytet został (zlikwidować). W latach 1857 - 1869 działał jednak nadal jako polska uczelnia wyższa, od 1862 r. - pod nazwą Szkoła Główna. Jednak po wybuchu w styczniu 1863 r. kolejnego powstania Szkoła Główna została (zamknąć). Choć istniała krótko, to jej działalność wywarła wielki wpływ na tworzącą się wówczas polską inteligencję. Po kilku latach (w 1870 r.) władze carskie zdecydowały, że zamiast Szkoły Głównej zostanie (utworzyć) uczelnia z rosyjskim językiem wykładowym. Istniała ona do czasów I wojny światowej.

Uniwersytet Warszawski został (przywrócić) do życia w 1915 r. W okresie II wojny światowej (1939 - 1945) uczelnia była (zamknąć) przez niemieckich okupantów. Jednak życie naukowe nie zamarło. Została (rozbudować) struktura tajnego nauczania, a zajęcia ze studentami profesorowie kontynuowali w prywatnych mieszkaniach. Uniwersytet wznowił działalność w roku 1945.

Dziś Uniwersytet Warszawski to szybko rozwijający się ośrodek naukowy i akademicki. Na osiemnastu wydziałach kształci się ponad 60 tysięcy studentów z Polski i z zagranicy.

2 – дополните текст, ответив на вопросы:

- 1) Co możemy dodać do tego tekstu ułożonego przez profesorów niniejszego UW? Dokąd została wywieżona w czasach I wojny światowej ta uczelnia z rosyjskim językiem wykładowym?
- 2) Co stało się z nią później?

Составитель _____ Н.И.Каримова
(подпись)

«__» _____ 20__ г.